

ОПИТЪТ НА ХЪРВАТСКА ПРИ ЕЛЕКТРОННОТО ДОКЛАДВАНЕ НА ДАННИ ЗА ЗООНОЗИ, АНТИМИКРОБНА РЕЗИСТЕНТНОСТ И ХРАНИТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ КЪМ EFSA

В Република Хърватска е проведено тестово изпитване на система за автоматично електронно докладване на данни за зоонози, антимикробна резистентност и хранителни инфекции за 2016 г. към Европейския орган за безопасност на храните (European Food Safety Authority, EFSA). Системата е разработена и въведена в изпълнение на съвместен проект (реф. No OC/EFSA/DATA/2015/01 LOT 1 – СТ 1) на EFSA в консорциум с Министерство на земеделието, Министерство на здравеопазването и други ресорни организации в Хърватска, във връзка с предоставен от Европейската Комисия мандат и с цел подобряване на качеството на данните при изпълнение на разпоредбите на Директива на ЕС 2003/99/EC¹ за мониторинг на зоонози и зоонозни агенти.

Електронното подаване на данни от държавите-членки на ЕС към EFSA, чрез уеб базирано приложение - Data Collection Framework (DCF) стартира през 2016 г.

В изпълнение на цитирания проект е разработена нова националната система за събиране на данни в Република Хърватска, която позволява автоматичното им прехвърляне от националните бази данни към приложението на EFSA - Data Collection Framework (DCF). Проведено е тестово приложение на система за докладване на данни за 2016 г. Форматът на докладване е свързан с преминаване от изпращане на обобщена информация към подаване на данни на ниво индивидуална проба и/или изолат (по отношение на антимикробната резистентност и разпространение на заболяванията), чрез използването на стандартната система за описание на пробите - SSD2 (Standard Sample Description). Събирането на данни на база индивидуална проба представлява важна стъпка напред в областта на годишния процес на отчитане на данните, тъй като моделът позволява проследяване на всяка проба от нейното вземане, лабораторен анализ до публикуване на резултатите.

За тази цел, всички данни за разпространение на зоонози, антимикробна резистентност, хранителни инфекции, популация животни и респективните текстови формати за 2016 г са трансформирани в XML(eXtensible Markup Language) формат и в последствие визуализирани, чрез „Microstrategy reports“ в приложението за съхранение за данни (DWH) на EFSA.

- В обхвата на проекта са включени следните категории данни:
- данни за разпространението на заболяванията (на ниво индивидуална проба),
- данни за антимикробна резистентност (на ниво изолат),
- данни за хранителни инфекции,
- данни за популация животни,
- данни за състоянието по отношение на заболяванията Туберкулоза и Бруцелоза,
- данни в текстови формат

Източник на информация са 11 различни бази данни в направленията хуманна медицина, здравеопазване на животните и контрол на храни и фуражи от следните национални организации:

- Ветеринарен Институт, Р. Хърватска - данни за разпространението на заболяванията (на ниво индивидуална проба) и за антимикробна резистентност (на ниво изолат),

- Институт по общественно здраве, Р. Хърватска – данни за разпространението на заболяванията (на ниво индивидуална проба) и данни за хранителни инфекции,
- Агенция по земеделие, Р. Хърватска - данни за популация животни и данни за състоянието по отношение на заболяванията Туберкулоза и Бруцелоза,
- с данни в текстови формат работят всички изброени по-горе организации.

Текстовият формат за докладване на данни към EFSA е свързани обикновено с описание на програми за надзор на заболявания и дава възможност за по-детайлно описание на програмата, както и за сравнение на данни от предходни години, без лимитиращия фактор при числовите таблици.

Като основни трудности при изпълнението на проекта са посочени разнородността на използваните източници на данни и необходимостта от адаптиране на информацията и наличните категории данни към моделите за докладване в EFSA.

Заключение:

Създадената в рамките на проекта национална система на Република Хърватска за автоматично електронно предаване на данни за зоонозни заболявания, антимикробна резистентност и хранителни инфекции за 2016 г. е успешно приложена в съответствие с модела на докладване, предложен от EFSA.

Изводи и препоръки за България:

▪ Докладването за България на данни за зоонози, антимикробна резистентност и хранителни инфекции към EFSA към настоящия момент се извършва механично и е свързано с използването на разнородни източници бази данни, в които се съдържа информация с различно съдържание и формат.

▪ Създаването и въвеждането на унифицирана, автоматизирана система у нас (с използване на LIMS, например) ще предостави възможност за хармонизирано събиране, обработка и валидиране на данни на национално ниво, както и за докладването им и изготвяне на анализи на риска и областта на здравеопазване на животните, безопасността на храните и общественото здраве.

▪ Прилагането на система за автоматично електронно прехвърляне на данни за зоонози, антимикробна резистентност и хранителни инфекции към Европейския орган за безопасност на храните от наличните бази данни в България би подпомогнало процеса на докладване, като се сведе до минимум вероятността от случайни грешки или манипулиране на данните при механичното им въвеждане.

▪ Въвеждането на автоматична система за пренос на информация е свързано с необходимостта от модифициране на националните системи и бази данни (VetIS, LIMS и др.), така че да съдържат данните, съответстващи на модела (матрицата), терминологията и работния процес за докладване към EFSA, описани в съответните ръководства.

Използвани източници:

1. Implementation and testing of electronic submission in XML format of zoonoses, antimicrobial resistance and food-borne outbreak data for Croatia., EFSA External Sci. Report, 3 November 2017, doi:10.2903/sp.efsa.2017.EN-1333

Изготвил:

д-р Лиляна Полихронова
главен експерт в дирекция КРОКЦ на ЦОРХВ
15.12.2017 г.

ⁱ Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 on the monitoring of zoonoses and zoonotic agents, amending Council Decision 90/424/EEC and repealing Council Directive 92/117/EEC., Official Journal of the European Union, L 325/31, 12.12.2003.